MØTEBOK FOR VESTRE SLIDRE FJELLSTYRE

Sak nr: 43/2007 Møtedato: 4.7.07 Arkiv nr: S 772

S 772, Nøsen – søknad om sel
Rune Øygard søkjer i brev datert 24.4.07 om å få føra opp eit nytt sel på 70,8 m^2. Bakgrunn for søknaden er at familiesituasjonen har endra seg og at det er behov for meir plass. Søkjaren skriv i søknaden at han ynskjer å bevara kårselet slik det er, utan å kle korkje innan- eller utanpå. Han søkjer derfor om å få omdisponer dette til skåle/uthus. Selet ynskjer han å føre opp der fjøset står i dag. Fjøset er tenkt flytta ovanfor selet. Søkjaren opplyser at fjøset er i dårleg tilstand og treng opprusting.

På stølen er det registert følgjande bygningar: låve/løe: 36m^2, fjøs: 46 m^2, sel: 41 m^2 og kårsel 23 m^2. I selet er det tre rom; eitt soverom, eitt kjøkken og eit opphaldsrom. Kårselet er ikkje gjort ferdig til bruk. Søkjaren førte opp kårselet i 2005 utan byggeløyve. I søknaden opplyste han at stølen var i bruk til forproduksjon. Ved kontroll viste det seg at stølsjordet ikkje var brukt til slått og opplysningane i søknaden var feil. På førespurnad bekrefta søkjaren at jordet ikkje var i bruk til slått slik som opplyst, men han hadde planer om å ta jordet i bruk att. I fjellstyresak 61/05 fekk søkjaren løyve til å ha kårselet ståande på vilkår av at stølsjordet vart teke i bruk innan 2007. Stølsjordet er no under opparbeiding og skal etter planen ferdigstillast i 2007.

Fjellstyret har endra saksbehandlingsrutinane som følgje av at søkjarane gir feil opplysningar. Skjema med eigenerklæring om bruken av stølen må no i kvart tilfelle kontrollerast på landbrukskontoret for stadfesting av at opplysningane er rette. Søkjaren blir kontakta om ikkje eigeerklæring stemmer med opplysningar frå landbrukskontoret.

Stølen er i bruk etter fjellova og skal behandlast etter § 13 i stølsforskrifta der det heiter:
Etter søknad som fjellstyret avgjer, kan seterbrukaren setje opp hus for ei rasjonell utnytting av utvist seter. Fjellstyret skal taka stilling til kva slag og kor mange hus som trengst, deira storleik og standard eller anna, og det kan setje vilkår. Før fjellstyret gjer vedtak skal saka leggjast fram for Statskog til fråsegn.
Dersom fjellstyret vil krevje at hus som alt står, skal rivast, må saka føreleggast for regional kulturminneforvaltning til fråsegn før fjellstyret gjer vedtak. Det same gjeld ved endring eller utviding av hus på seter.

Søknaden er oversendt Statskog og Oppland fylkeskommune for uttale, jf. stølsforskrifta § 13.

<u>Oppland fylkeskommune har gjeve følgjande uttale:</u>

Konklusjon:
Regionale kulturminnemyndighet vurderer det slik at området har regional og eventuelt nasjonal verneverdi som del av stølsområdene i Valdres.

Vi vil primært anbefale at en ser på muligheten til å utvide eksisterende sel dersom det er behov for mer areal. Vi vil ikke tilrå at fjøset tillates flyttet for å gi plass for et nytt sel, og at eksisterende sel benyttes som uthus.

Statskog meiner eksisterande bygningar på 64 m^2 bør vera dekkande ut frå bruken av stølen. Statskog frårådar derfor oppføring av eit tredje sel. Statskog har ingen merknader til at sel nr 2 blir gjort om til uthus. Dersom fjellstyret godkjenner omdisponer til uthus, tilrår Statskog at søkjaren får føre opp eit moderat tilbygg til eksisterande sel. Statskog har ingen merknader til flytting av fjøs.

Det er gjort lokalpolitiske vedtak som gjer at fjellstyret må behandle byggesaker på stølane strengare enn før. Dette gjeld ny kommuneplan og etablering av Valdres natur- og kulturpark.

<u>Kommuneplan</u>
Kommuneplanen set sterke føringar på bygging i statsallmenningen. I kommuneplanen er statsallmenningen definert som eit eige LNF-2 område.
I LNF-område kan det i utgangspunktet berre førast opp bygg og gjennomførast tiltak i samband med stadbunden næring.
Retningsliner til punkt 2A) Område for stadbunden næring:
- Bygget/tiltaket må vera nødvendig og tenleg for bruk i samband med tradisjonell landbruksdrift. For vurdering av om det er nødvendig, skal ein ta omsyn til om den planlagte drifta av garden kan gjennomførast i rimeleg utstrekning utan bygget/tiltaket.

- *Bygg brukt til utleige kjem ikkje inn under tradisjonell landbruksdrift, jamvel om dette vil gje eit større inntektsgrunnlag til bruket. Dette gjeld og for jakt- og fiskebuer der slik utleige av husvære i samband med utleige av jakt/fiske ofte vil gje større inntekter enn eiga hausting av ressursane.*
- *Kommunen ynskjer å føre ein særskilt streng politikk i forhold til dispensasjonssøknader i statsallmenningen (LNF-2 og 3 område). Det skal ligge føre særskilde og vektige grunnar for å gje dispensasjon frå desse føresegnene.*
- *LNF-område 2 har særskilde kultur og landskapsverdiar og er synt med særskild grøn farge. Ved etablering av nybygg av alle slag, skal ein freiste å plassere desse bygningane slik at dei harmonerer inn i stølslandskapet både når det gjeld form, farge, materialval og storleik.*

Reglane i kommuneplanen set sterke føringar på kva som kan godkjennast. Dette gjeld både med omsyn til storleik, plassering og utforming. Dette gjeld alle slag hus på stølslaga, ikkje berre stølar. Kommunen har eit sjølvstendig ansvar for at bygging skjer i samsvar med planen. For bygging på stølar får Oppland fylkeskommune alle saker til uttale før fjellstyret gjer vedtak. For hytter på stølslaga gjeld reglane i kommuneplan på lik line som for stølar, men etter det ein kjenner til er har ikkje kommunen tilsvarande vurdering for hytter. Vidare bestemmer kommuneplanen at det kan ikkje førast opp bygningar på stølane som ikkje er nødvendig for landbruksdrifta.

<u>Valdres natur- og kulturpark</u>
Som del av merkevareprogrammet for regionen Valdres inngår ei overordna satsing på stølsmiljøet. Valdres er peika ut som pilot i det nasjonale verdiskapings-programmet på kulturminneområdet i samband med etablering av regionen som den fyrste regionale natur- og kulturpark i landet. Etablering av den regionale natur- og kulturparken legg eit stort ansvar på alle impliserte partar til å medvirke til å bevare dei store landbruks- og miljøkvalitetane som stølsområda representerar. Målet er at dei aktive stølsområda beheld sin funksjon, preg og byggeskikk knytt til landbruksdrift. Etablering av Valdres natur- og kulturpark fører slik med seg at fjellstyret må ta langt sterkare omsyn til desse måla i si saksbehandling.

<u>Oppland fylkeskommune</u>
Oppland fylkeskommune er gjennom kommuneplanen og Valdres natur- og kulturpark pålagt å ta langt sterkare omsyn til stølsmiljøet enn tidlegare. Fylkeskommunen er gjennom gjeldande fylkesplan og regionalt handlingsprogram, saman med andre regionale utviklingsaktørar, forplikta til å bidraga til å vidareutvikle merkevaren Valdres med ei overordna satsing på stølsmiljøet. Regional kulturminnemyndigheit vurderar det slik at Vestre Slidre statsallmenning har regional og eventuelt nasjonal verneverdi som del av stølsområda i Valdres. Oppland fylkeskommune har ved byggesaker i seinare tid derfor vist eit strengare praksis for å sikre stølsmiljøet.

Det er ikkje berre fjellstyret som har ført ein strengar praksis den seinare tid, dette gjeld også Oppland fylkeskommune og Statskog. Det er viktig at alle aktuelle etatar følgjer planane som er vedtekne.

Tidlegare var det relativt få søknader om store sel. Søknader om bygging på stølar i bruk vart stort sett godkjent. Fjellstyret har den seinare tida registert ein aukande interesse for å føre opp tilbygg på sel eller føre opp sel nr 2. Dette skjer samstundes med at den mest intensive bruken av stølane går tilbake. Fjellstyret såg at ein har gjort vedtak som er for romslege ut frå dei nye måla med stølslandskapet. Fjellstyret har derfor for eit år sidan innført strengar praksis ved byggesaker og avslege søknader om utvida areal når det ikkje kunne dokumenterast behov ut frå drifta. Kursendringa skjedde lenge før Rune Øygard søkte om bygging av nytt sel. Ein såg behov for at desse endringane vart vist i eit dokument som brukarane kunne blir kjent med på førehand og innrette byggeplanar etter. Fjellstyret sin sekretær fekk derfor i oppdrag å laga eit utkast til diskusjonsgrunnlag for ein slik vegleiar. Fjellstyret gjekk gjennom utkastet før saka til Øygard vart drøfta. Dette er ikkje å oppfatte som nye reglar i den forstand, men ei konkretisering av praksis som alt er gjeldande. I tillegg til arealgrenser differensiert ut frå ulik bruk av stølane, vil ein i ein slik vegleiar og omfatte byggeskikk. Dette er drøfta med Oppland fylkeskommune som har fagkunnskap på området og dei har gjeve positiv tilbakemelding. Som oppstart er det tenkt ei befaring i august der alle etatar som behandlar byggesaker i statsallmenning kan delta.

Fjellstyret er etter stølsforskrifta pålagt å vurdere behovet for hus på stølane. Dette har skjedd etter skjønn og dei skisserte arealgrensene er det same skjønnet som no blir ført på papiret. Påstanden om at dette er reglar med tilbakeverkande kraft er derfor ikkje rett. Endring i sakbehandlingsrutinar har skjedd før aktuell søknad. Om fjellstyret i nokre saker tidlegare har vist romsleg skjønn, er det ikkje slik at ein er bunden av det gamle skjønnet når nye vilkår gjer at ein må endre praksis. Fjellstyret er oppteken av ein open prosess i behandling av saker. Fjellstyremøta er derfor opne og alle vedtak blir lagt ut på fjellstyret si nettside. Tilsvarande ynskjer ein å laga ein vegleiar som skal vera tilgjengeleg for alle.

I sak 25/07 gjorde fjellstyret følgjande vedtak:
Fjellstyret utsett saka til befaring den 15. juni.

Fjellstyret såg på saka under befaring den 15.6.07 saman med Statskog og søkjar.

Til fjellstyremøtet den 20.6.07 leverte Rune Øygard eit brev med framlegg til løysing. Dette går i hovudtrekk ut på at fjøset blir ståande, kårselet (ført opp i 2005) blir fjerna og nytt sel på 70,8 m^2 blir ført opp på denne tomta.

Etter fjellstyret sitt syn er arealet for stort. Ut frå drift med forproduksjon kan ein ikkje sjå at det er behov for to sel med samla areal på over 110 m^2. Oppland fylkeskommune tilrår at ein fører opp nødvendig areal som tilbygg på selet. Rune Øygard møtte under fjellstyremøtet den 20.6.07. Søkjar og fjellstyret vart då einige om at ein ikkje skulle behandle saka før ein hadde sett på ei praktisk løysing under planlagt befaring saman med Oppland fylkeskommune i august.

I brev datert 25.6.07 klagar Øygard over saksbehandlinga. Her går det fram at søkjaren ikkje ynskjer ei befaring, men ei behandling av søknaden så raskt som råd. Klagen er i hovudsak grunngjeven med at ingen lover eller andre reglar kan gjeva tilbakeverkande kraft og at det har skjedd forskjellsbehandling samanlikna med liknande søknader. Nærare grunngjeving går fram av brevet med vedlegg.

Kjell Magne Snortheimsmoen reiste spørsmål om han var inhabil i saka fordi det vart vist til hans byggesak i klagen. Fjellstyret beslutta einstemmig at Snortheimsmoen ikkje var inhabil i saka.

Vedtak:

Fjellstyret vedtek å avslå søknaden om å få føre opp nytt sel på 70,8 m^2 med den grunngjeving at det ikkje er behov for så stort areal ut frå drifta på stølen. Vedtaket er gjort etter § 13 i stølsforskrifta.

Fjellstyret avviser påstanden om forskjellsbehandling og behandling etter reglar med tilbakeverkande kraft. Praksis for byggesøknader var endra som følgje av nye vilkår i god tid før Rune Øygard søkte om byggeløyve.

Vedtaket er einstemmig.

I følgje §28 i forvaltningsloven kan vedtaket klagast over. Eventuell klage skal sendast Vestre Slidre fjellstyre innan 3 veker frå mottak av dette vedtak.

Vestre Slidre fjellstyre den 5.7.07

Harald Ranum
sekretær

Utskrift: Rune Øygard
Statskog
Vestre Slidre kommune
Oppland fylkeskommune